

‘Una novel·la ha de servir per passar-s’ho bé’, *Diari del Maresme*

L'escriptor **Manel Subirats i Costa** (Mataró, 1963) ha publicat 'Seixanta mil paraules' (Edicions de 1984), una novel·la que presentarà el dimecres 20 de març, a les 19.30 h., a la llibreria mataronina Dòria. L'obra, que parteix de la relació de parella entre el Basili i la Kumiko és, segons l'autor, una reflexió sobre la comunicació entre les persones.

‘Seixanta mil paraules’ és una reflexió sobre el món de la parella?

A mi m'agrada més pensar que és una novel·la sobre la comunicació entre les persones. Les paraules són molt importants; de vegades n'hi ha que són sobrerres, de paraules, altres vegades no parlem prou..., o bé hi ha paraules fugaces que diem sense adonar-nos-en, i altres

cops diem coses gruixudes que ens pesen tota la vida; “Quant pesa, una paraula?”, es pregunta el protagonista, en Basili, mentre escriu aquesta història... “Cada paraula pesa un gram?, o pesa deu grams?, o pesa cent grams? Quant pesen, cent grams de paraules?”, es pregunta.

En Basili, un dia, rep la notícia que una antiga amant que havia tingut quan ell era molt jove, és morta; en Basili ara ja té una certa edat, i està casat amb una dona, la Kumiko, japonesa que, apart de ser molt més jove que ell, ha tingut una formació bastant diferent. Potser perquè en aquell moment li van quedar moltes coses per dir, durant la relació amb la seva antiga amant, ara sent la necessitat imperiosa d'explicar-ho a la seva dona actual, i es proposa escriure cada dia diferents passatges de la vida amb l'amant, i deixar-los en un lloc on la seva dona els pugui llegir. D'aquesta manera comença un joc de complicitats, de gelosia, de provocació fins i tot, que encara no saben fins on els portarà

Quines causes distancien en Basili i la Kumiko?

El distanciament es va produint en la mateixa mesura que el record de l'altra dona es va imposant en el pensament d'ell. Arriba un moment que passa tantes hores tancat al seu estudi escrivint, que la seva parella es posa gelosa no perquè parli de l'altra —perquè, al cap i a la fi, és una història passada—, sinó perquè ja no té temps per ella. És possible que la veritable comunicació no sigui dir-ho tot, explicar-ho tot..., sinó saber què dir en cada moment, saber callar quan toca, explicar cada cosa en la seva justa mesura i en el moment adequat..., això sobretot passa en el món de la parella, en les “distàncies curtes”, diguem. Ja ho diu en Basili en un moment determinat: “De vegades, més que no pas dir totes les coses, cal saber què no diràs”, i això, que podria entendre's com un engany a la parella, en l'entorn en què està escrit, només vol dir que cal mesurar les paraules perquè siguin enteses adequadament i, sobretot, per no ferir. Una altra vegada és el tema de les paraules, del que es diu i del que no es diu, del que suposem, del que

imaginem i del que donem per entès. És clar..., la Kumiko protesta. Però, per sort, entre ells hi ha una bona sintonia, i s'ho prenen tot amb bon humor. No m'agraden, les tragèdies.

Creus que els lectors s'hi poden sentir identificats?

És una història senzilla, sense doblecs, diria que fins i tot simpàtica; en el fons són persones com qualsevol altres, i la veritat és que tampoc no hi passa res d'extraordinari, en la seva vida..., vull dir que, el que hi passa, ocorre cada dia a moltes cases. És com una ventolada d'estiu que, quan s'acaba, tot torna al seu lloc. Qui no ha viscut experiències semblants? A mi em sembla que els llibres han d'incorporar preguntes, d'acord, però que són els lectors qui les responen: no hi ha una fórmula vàlida per a tothom. No sóc del parer que una senzilla novel·la com aquesta hagi de servir per fer aprendre res a ningú..., més aviat em sembla que les dues-centes i escaig pàgines d'una novel·la —les seixanta mil paraules d'aquesta— han de servir, si és que en veritat tenen alguna utilitat, sobretot i per damunt de tot, per distreure's i passar-s'ho bé una estona posant-se a la pell dels altres. Així de senzill. Per tant sí, en aquest cas com en d'altres, la historia enganxa i els personatges són interessants, si la trama arrossega d'un capítol a l'altre, és clar que s'hi poden sentir identificats, les lectores i els lectors, i tant

I, com assoleixen el seu retrobament, la Kumiko i en Basili?

En aquest cas, com passa sovint a la vida real, és la dona qui sap trobar l'equilibri, en aquell punt just en què el cor té l'oportunitat d'assedegar-se però la ment no té la possibilitat d'acostumar-se. És a dir, aquell precís moment en què s'aconsegueix la pau de les emocions..., però sense gronxar-s'hi. “El cor parla molt, però no sempre sap el que diu”, està escrit en alguna pàgina del llibre que ara no recordo quina és...

Com estan reaccionant els primers lectors i lectores de la novel·la?

L'amo de la casa on visc, a qui tinc per un erudit, feia molt temps que no llegia cap llibre; es veu que, en un moment donat de la seva vida, va decidir que ja tenia prou informació al cap. Tota manera, ni que sigui perquè m'han dit que cal ser insistent, li vaig regalar un exemplar del llibre, pensant que el guardaria a la lleixa de ca seva i se n'oblidaria o que, de llegir-lo, probablement l'abandonaria per la meitat, o que me'n faria una lectura freudiana-lacaniana-nietzschiana-wittegensteniana, i no em venia de gust, sobretot perquè em considero contemporani d'aquesta falsa literatura morta. Per a sorpresa meva, però, l'altre dia se'm va presentar a la petita cambra-cuina-lavabo que ocupo a casa seva, en una cantonada del pati, i em va dir que no li havia semblat del tot malament, el que havia escrit..., ai!, pobre de mi!, i no tan sols això, sinó que —va dir—, fins i tot li havia agradat, que no havia pogut deixar de llegir-lo fins al final...! Això, per a mi, ja és tot un èxit...!, és a dir, m'estalvia la vergonya d'haver de sentir-me dir a la cara que el que he escrit no té ni volta ni solta. M'han dit també que és una novel·la amb molts nivells de lectura..., que la protagonista femenina està molt aconseguida..., i que és una narració “íntima i exquisida”, que és intel·ligent, sensible i no sé quants adjectius més que agraeixo de tot cor..., però ara falta veure què en pensen la resta de lectors, aquells que no em coneixen personalment i

que no estan obligats a quedar bé amb mi..., totes aquelles i aquells a qui no conec i que donaran un rostre veritable a aquesta senzilla història.

Ara, que em conformo amb què arribin al darrer rengle que he escrit amb un somriure dibuixat al rostre, un somriure de complicitat i de connivència.

Quin paper juguen els teus coneixements audiovisuals en la teva narrativa?

Penso que, a diferència de la primera novel·la, “Aquelles nits de maig”, publicada també a Edicions de 1984, que sí que era molt visual i descriptiva, aquí el món és molt més literari..., manen els pensaments i les paraules. No hi ha una veu de narrador que parli, sinó que el fil conductor passa d'un a l'altre personatge, sovint en temps present, i són els mateixos protagonistes els que, alternadament, es dirigeixen al lector, com si pensessin en veu alta o com si expliquessin una intimitat. Sí que m'ha influenciat la tècnica cinematogràfica, ho he de reconèixer, a l'hora de definir les relacions entre els personatges, i que m'ha marcat a l'hora d'establir pautes, ritmes i una estructura narrativa.

I què vindrà després de “Seixanta mil paraules”?

Em sento molt afortunat que Edicions de 1984 hagi confiat en mi per publicar aquesta segona novel·la, “Seixanta mil paraules”, i que m'hagi encarregat, fins i tot sense haver llegit l'esborrany, que els hi faci arribar la propera. En aquests moments, doncs, estic encaparrat en l'escriptura, amb tots els problemes que això suposa d'estil i de forma, en aquests moments de gestació, de la novel·la que, almenys de moment, s'anomena “Temporada de pluges”..., una història ambientada en l'Àfrica colonial del període d'entreguerres.